

JAN JESSENIUS

Lekár Jan Jessenius z Veľkého Jasena sa stal rektorom pražskej univerzity.

Tento všestranne vzdelaný humanistický vedec a publicista sa narodil 27.12 1566 vo Wroclawi (Poľsko), ale mal slovenský pôvod. Bol slovenský zeman. Pochádzal z Turčianskeho Jasena a svoj slovenský pôvod zdôraznil určením svojho priezviska.

-základnú a strednú školu navštevoval vo Wroclawi

- v roku 1583 študoval lekárstvo vo Wittenbergu , v Lipsku navštevoval prednášky z medicíny, v ktorých pokračoval od roku 1588 na univerzite v Padove. Stal sa rektorom a profesorom Karlovej univerzity v Prahe.

- v roku 1600 pri návšteve Prahy vykonal prvú verejnú pitvu. V tom čase plnom náboženských predsudkov bola, pitva odvážnym činom a senzačnou udalosťou. Pitva tela popraveného muža sa konala 5 dní a zúčastnilo sa na nej približne 5000 osôb. Jesseniovi asistoval známy pražský lekár Zálužanský. Do Prahy ktorá sa mu stala osudnou, ho povolal cisár Rudolf 2 a Jessenius sa stal jeho dvorným lekárom. V Prahe sa potom usadil a prežil tu 17 rokov. Patril medzi popredných anatómov a chirurgov svojej doby. Napísal vyše 50 odborných lekárskech , filozofických a historických spisov. (napr. História pražskej slávnostne vykonanej pitvy, Traktát o kostiach , Návod na chirurgickú prax .

- v roku 1618 sa zapojil do českej politiky a náboženských rozbrojov a zohral významnú diplomatickú úlohu pri zisťovaní vojenskej a finančnej pomoci od uhorského kniežat'a Gabriela Bethlena. Skôr ako však mohol splniť svoje poslanie , bol zaistený , uväznený a upodozrievaný z toho , že chcel vzbúriť uhorských protestantov. Z Bratislavy ho eskortovali do Viedne a takmer pol roka väznili v malej tmavej celi. Napokon ho na ostrý protest českých stavov prepustili. V januári 1619 sa vrátil do Prahy a opäť prevzal svoj úrad rektora univerzity. Po osudnej bitke na Bielej hore 8. novembra 1620 ho z ostatnými českými vzbúrencami uväznili a 17. mája 1621 v Prahe odsúdili na smrť. Podľa rozsudku sa mu mal zaživa vytrhnúť jazyk, lebo bol dobrým rečníkom , potom mal byť zaživa rozštvrtený a napokon mu mala byť sťatá hlava. Cisár, jeho niekdajší pacient , zmiernil trest tak, že jazyk mu bude odrezaný a rozštvrtený nebude za živa , ale až po sťatí hlavy. Po poprave bolo jeho telo rozštvrtené , po kúskoch nastoknuté na koly a vystavené na trhovisku.

Hlava spolu s hlavami ostatných vodcov povstania bola vystavená na Mosteckej veži.

Použitá literatúra:

www.referáty.sk
www.quido.cz

Zuzana Kvietková
odbor ošetrovateľstvo